

عرصهٔ سیمرغ

جشنوارهٔ فیلم فجر

در کشورهای گوناگون دنیا، جشنواره‌های متعدد سینمایی در طول هر سال برگزار می‌شوند. در این جشنواره‌ها، تعدادی از آثار سینمایی جدید، در مدتی کوتاه نمایش داده می‌شوند. معمولاً بین بخشی از آن‌ها رقابت برگزار می‌شود و جایزه‌هایی اهدا می‌شود.

«جشنوارهٔ فیلم فجر» معروفترین و مهم‌ترین جشنوارهٔ سینمایی در ایران است که هر سال در دههٔ فجر برگزار می‌شود.

تاریخچه

جشنوارهٔ فیلم فجر از سال ۱۳۶۱، هر سال در بهمن ماه برگزار می‌شود. امسال در سی‌وششمین دوره این جشنواره قرار داریم. تا سال ۱۳۷۴ فقط فیلم‌های ایرانی در این جشنواره شرکت می‌کردند، اما از این سال

به بعد، تولیدات سینمای دیگر کشورها هم در دامنهٔ این جشنواره قرار گرفت.

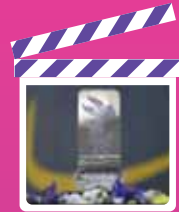
بخش‌های جشنواره فجر

در قسمت «سینما حقیقت»، فیلم‌های مستند اکران می‌شوند. قسمت «نگاه نو» به نخستین فیلم‌های ساخته شده توسط کارگردانان اختصاص دارد. بخش «هنر و تجربه» نیز در سال ۱۳۹۳ به جشنواره اضافه شد و فیلم‌های سینمای هنر و تجربه در آن شرکت می‌کنند. به جز این بخش‌ها، بخش انیمیشن جشنواره هم به تازگی فعال شده است.

جشنوارهٔ فجر در دو قسمت سینمای ایران و سینمای جهان برگزار می‌شود. طی این سال‌ها، سینمای ایران خود شامل چند بخش بوده است. بخش «سودای سیمرغ»، اصلی‌ترین قسمت حوزهٔ سینمای ایران است که در آن فیلم‌های جدید داخلی به رقابت می‌پردازند. هیئت داوران که از چند نفر از اشخاص حرفه‌ای با سابقه سینمایی تشکیل می‌شود، برندگان جایزه‌های این بخش را انتخاب می‌کنند. فیلم‌هایی که تا پیش از جشنواره، در داخل یا خارج از کشور اکران عمومی نشده‌اند، می‌توانند در بخش سودای سیمرغ شرکت کنند. هیئت انتخاب جشنواره، از بین آثار متقاضی حداکثر ۲۲ اثر را که کیفیت بالتری دارند، برای شرکت در رقابت انتخاب می‌کند.

جوایز

«سیمرغ بلورین» نام اصلی‌ترین جایزه جشنواره فجر است که در زمینه‌های متفاوت به هنرمندان سینمایی اهدا می‌شود. نام این جایزه از مرغ افسانه‌ای ایرانیان گرفته شده است. «دیپلم افتخار» و «لوح زرین» از جمله دیگر جایزه‌های این جشنواره‌اند.

رکوردداران جشنواره فجر

ابراهیم حاتمی‌کیا تاکنون پنج سیمرغ بلورین «بهترین فیلم» را دریافت کرده است و رکورد این بخش را در اختیار دارد.

مجید مجیدی با چهار سیمرغ بلورین «کارگردانی»، رکورد بیشترین تعداد سیمرغ کارگردانی جشنواره فجر را اختیار دارد.

«فیلم‌های پرده آخر»، «آژانس شیشه‌ای»، «بوی کافور، عطریاس»، «دوئل» و «رستاخیز» با کسب مجموعه هشت سیمرغ بلورین، بیشترین جوایز اصلی جشنواره را تاکنون کسب کرده‌اند.

پرویز پرستویی تنها بازیگری است که تاکنون توانسته است، دو دوره متوالی سیمرغ بلورین بهترین بازیگر نقش اول را تصاحب کند. او در دوره‌های ۲۳ و ۲۴ جشنواره، برای فیلم‌های «بید مجنون» و «به نام پدر» برنده این جایزه شد. پرستویی با کسب چهار سیمرغ بلورین بازیگر نقش اول مرد، رکورددار این جایزه است.

سینما فستیوال

هر سال در شب آخر جشنواره فجر، مراسمی به‌عنوان اختتامیه برگزار می‌شود که چهره‌های متعدد هنری، فرهنگی و حتی سیاسی در آن حضور دارند. در این مراسم، از شرکت‌کنندگان در جشنواره تقدیر و جایزه‌های جشنواره به برندگان اهدا می‌شود. مراسم اختتامیه جشنواره فجر معمولاً از رسانه ملی نیز پخش می‌شود.

از نگاه تماشاگران

از دوره شانزدهم جشنواره، جایزه‌های با عنوان «سیمرغ بلورین بهترین فیلم از نگاه تماشاگران» به جایزه‌های جشنواره فجر اضافه شد. این جایزه براساس آرای مردمی به فیلم برتر اهدا می‌شود. اصغر فرهادی، کمال تبریزی و ابراهیم حاتمی‌کیا، هر یک با کسب سه جایزه، رکوردداران این قسمت از جشنواره هستند.

جشنواره‌های سینمایی دیگر کشورها

نخستین جشنواره سینمایی مهم دنیا، «جشنواره فیلم ونیز» بود که از سال ۱۳۳۲ فعالیت خود را آغاز کرد (دقت کنید که مراسم اسکار، یک جشنواره نیست، صرفاً مراسم اهدای جایزه است). جشنواره‌های کن و برلین از جمله دیگر جشنواره‌های سینمایی معروف دنیا هستند. تاکنون فیلم‌های ایرانی نیز در جشنواره‌های خارجی شرکت کرده‌اند و برنده جایزه هم شده‌اند. به‌عنوان نمونه، سال گذشته فیلم «فروشده» به کارگردانی اصغر فرهادی، موفق به کسب جایزه بهترین فیلم‌نامه و شهاب حسینی موفق به دریافت جایزه بهترین بازیگر نقش اول مرد از جشنواره کن شدند. به جز جشنواره فیلم فجر، جشنواره‌های تئاتر و موسیقی فجر نیز هر ساله در بهمن ماه برگزار می‌شوند و از معتبرترین جشنواره‌های هنری ایران هستند.

